

Съезд эшендә 33 РФ төбәгеннән 200гә якын кеше катнашкан. Шул исәптән Мордовиядән дә ике делегат корылтай эшендә катнашкан. Алар – Ләмберә районы Татар Тавла топ мәктәбе укытучысы Тәнзилә Юсиф кызы Секаева һәм Пензятка урта мәктәбе укытучысы Рауза Мокатдәс кызы Юмаева. Белгәнәбезчә, укытучылар бу эшнен үзәгендә торалар, киләчәк буыңга да жирле материалны житкерүчә, кызыксындыручы һәм бала күнелендә үз иленен патриот булу орлыклары салучылар да алар. Өлеге съезд Бөтөнтатар төбәк тарихын өйрәнүчеләр жәмгыятенен оештыру чарасы. Бу жәмгыять, татарлар күпләп яшәгән төбәкләрдә, филиаллары оештырылып эшләячәк дип котелә. Бүгенге көндә мондый филиаллар саны кырыкка якын. Жәмгыятьнен Советы сайланды, оператив мәсьәләләр хәл ителде бу корылтайда, дип хәбәр итте делегатлар. Анын составын ике елга бер мәртәбә янартып торылып дип уйланылган. Төбәк тарихын өйрәнүчеләр жәмгыятенен журналы чыгачак. Анын исеме «Туган жир» («Родной край») булачак дип планлаштырыла. Өлеге басмада татар авыллары тарихына зур урын биреләчәк. Бүгенге көндә Россиядә 4300 исән татар авылы исәпләнә, беткән авыллар санын өле исәпләп чыгарган кеше юк. Интернетта татар авыллары тарихына багышланган Википедия кебегрәк ресурс булдыру турында да сүз алып барылды дип сойләделәр Мордовия делегатлары. Анда һәркем белгәннәрен язып барса, шулай күмәкләп бу зур һәм әһәмиятле эш башкарылып.

Съездда РФ төбәкләрендәге татар авыллары тарихына багышланган китаплар күргәзмәсе белән танышканнар, ТФА Ш.Мәржани исемендәге тарих институты, Татар энциклопедиясе һәм төбәкне өйрәнү институты галимнәре катнашында «түгәрәк остәлдә» төбәк тарихын өйрәнүнен һәм шул өлкәдә жыелган мәгълүматларны практик яктан куллану турында сойләшкәннәр, «Донъя тарихында Алтын Урда» («Золотая Орда в мировой истории») китабын тәкъдим итү кичәсе кызыклы үткән, «Бөтөнтатар төбәк тарихын өйрәнүчеләр жәмгыяте»н съезднын пленар утырышында оештырылган, аннары - гомутатар төбәк тарихын өйрәнүчеләр жәмгыяте Советы утырышы үткән, ТФА Ш.Мәржани исемендәге Тарих институты нәшер иткән хезмәтләр белән танышканнар, институт галимнәре белән очрашканнар һәм Г.Камал театрында кунакта да булганнар. Съезднын тыгыз программасы югары дәрәжәдә оештырылган булуы турында сойли.

Н.Хәлил